Lobbing

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO

Narodowy Instytut Wolności

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030

Uniwersytety Ludowe

Lobbing to proces wywierania wpływu na decyzje podejmowane przez organy władzy publicznej przez zawodowych rzeczników interesów, zwanych lobbystami. Celem lobbingu jest osiągnięcie korzystnych dla zleceniodawcy decyzji lub rozstrzygnięć. Lobbing jest legalną działalnością, która opiera się na analizie procesu decyzyjnego, strategii komunikacyjnej oraz bieżącym monitoringu wydarzeń.

W kontekście prawnym, lobbing to zespół zgodnych z prawem czynności podejmowanych przez zarejestrowanego lobbystę działającego za wynagrodzeniem i w interesie osoby trzeciej. Działania takie jak korupcja polityczna, łapownictwo czy płatna protekcja są niezgodne z prawem i jedynie z pozoru podobne do lobbingu.

Lobbing, czyli wywieranie wpływu na decyzje władz publicznych przez zawodowych rzeczników interesów, ma długą historię zarówno na świecie, jak i w Polsce.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Historia lobbingu na świecie

Lobbing pojawił się po raz pierwszy w Stanach Zjednoczonych w XIX wieku. Wówczas był postrzegany jako zjawisko stosunkowo pozytywne, mające na celu dostarczanie rzetelnych informacji decydentom. W Europie, szczególnie w Wielkiej Brytanii, lobbing rozwijał się w kontekście kontaktów z decydentami politycznymi w brytyjskiej Izbie Gmin.

Historia lobbingu w Polsce

W Polsce lobbing ma bardziej skomplikowaną historię. W kontekście politycznym często jest postrzegany negatywnie, głównie ze względu na przypadki korupcji i nieetycznych praktyk. Jednakże, profesjonalny lobbing, oparty na strategiach marketingowych i racjonalnej argumentacji, również istnieje i rozwija się.

Rodzaje lobbingu

Lobbing można podzielić na kilka rodzajów:

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Lobbing ad hoc – sporadyczne działania podejmowane w związku z konkretną sprawą.

„Dziki" lobbing – nieetyczne działania indywidualnych „załatwiaczy" lub grup interesu.

Lobbing profesjonalny – działania oparte na strategiach marketingowych, prowadzone przez wyspecjalizowane firmy lobbingowe i konsultingowe.

Lobbing odgrywa istotną rolę w demokracji, wpływając na procesy decyzyjne i kształtowanie polityki publicznej. Oto kilka kluczowych aspektów:

1. Reprezentacja interesów

Lobbing umożliwia różnym grupom interesu, takim jak przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, związki zawodowe i inne, przedstawienie swoich stanowisk i argumentów decydentom. Dzięki temu politycy mogą podejmować bardziej świadome decyzje, uwzględniając różnorodne perspektywy.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

2. Dostarczanie informacji

Lobbing dostarcza decydentom cennych informacji i ekspertyz, które mogą być kluczowe przy tworzeniu i wdrażaniu polityk. Profesjonalni lobbyści często posiadają specjalistyczną wiedzę na temat konkretnych sektorów gospodarki czy problemów społecznych.

3. Wzmacnianie demokracji

Poprzez umożliwienie różnym grupom wpływania na procesy decyzyjne, lobbing może przyczynić się do większej przejrzystości i odpowiedzialności władzy. W idealnym scenariuszu, lobbing działa jako mechanizm kontroli i równowagi, zapobiegając nadmiernej koncentracji władzy.

4. Kontrowersje i wyzwania

Mimo pozytywnych aspektów, lobbing bywa również krytykowany. Istnieje ryzyko, że grupy z większymi zasobami finansowymi będą miały większy wpływ na

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

polityków, co może prowadzić do nierówności w reprezentacji interesów. Dlatego ważne jest, aby lobbing był przejrzysty i regulowany, aby zapobiegać korupcji i nadużyciom.

Lobbing można podzielić na dwie główne kategorie: bezpośredni i pośredni. Oto, czym się różnią:

Lobbing bezpośredni

Lobbing bezpośredni polega na bezpośrednich kontaktach między lobbystami a decydentami, takimi jak politycy, urzędnicy państwowi czy członkowie parlamentu. Obejmuje on:

Spotkania osobiste: Bezpośrednie rozmowy z decydentami w celu przedstawienia argumentów i przekonania ich do określonych działań.

Prezentacje i briefingi: Organizowanie prezentacji, seminariów czy warsztatów, na których lobbyści przedstawiają swoje stanowisko.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Listy i e-maile: Wysyłanie korespondencji do decydentów z prośbą o wsparcie dla określonych inicjatyw.

Lobbing pośredni

Lobbing pośredni polega na wywieraniu wpływu na decydentów poprzez mobilizowanie opinii publicznej i innych grup interesu. Obejmuje on:

Kampanie medialne: Wykorzystywanie mediów, takich jak prasa, telewizja, radio i internet, do promowania określonych stanowisk i wywierania presji na decydentów.

Petitions and grassroots movements: Organizowanie petycji, demonstracji i innych działań społecznych, które mają na celu pokazanie poparcia dla danej sprawy.

Koalicje i sojusze: Tworzenie koalicji z innymi organizacjami i grupami interesu w celu wzmocnienia wspólnego przekazu i zwiększenia wpływu.

Przykłady

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Bezpośredni: Spotkanie przedstawiciela firmy farmaceutycznej z ministrem zdrowia w celu omówienia regulacji dotyczących leków.
Pośredni: Kampania społeczna prowadzona przez organizację ekologiczną, mająca na celu zwiększenie świadomości na temat zmian klimatycznych i wywarcie presji na rząd w sprawie wprowadzenia bardziej rygorystycznych przepisów.

Możemy wyróżnić kilka rodzajów lobbingu:

Lobbing gospodarczy: Skupia się na wpływaniu na decyzje ekonomiczne i legislacyjne, które mogą przynieść korzyści dla określonych sektorów gospodarki. Przykładem mogą być działania dużych przedsiębiorstw, organizacji biznesowych czy związków zawodowych.
Lobbing gospodarczy to proces, w którym różne grupy interesu, takie jak przedsiębiorstwa, organizacje branżowe czy związki zawodowe, starają się wpływać na decyzje rządowe i legislacyjne, które mogą mieć wpływ na

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

gospodarkę. Oto kilka kluczowych aspektów lobbingu gospodarczego:

Cele: Głównym celem lobbingu gospodarczego jest tworzenie korzystnych warunków dla działalności gospodarczej. Może to obejmować zmiany w przepisach podatkowych, regulacjach dotyczących pracy, politykach handlowych czy inwestycyjnych.

Metody: Lobbing gospodarczy może przybierać różne formy, takie jak bezpośrednie spotkania z decydentami, organizowanie kampanii informacyjnych, finansowanie badań i raportów, a także współpraca z mediami w celu kształtowania opinii publicznej.

Przykłady: Przykładem lobbingu gospodarczego może być działanie dużych korporacji na rzecz obniżenia podatków dla przedsiębiorstw, zmniejszenia regulacji dotyczących ochrony środowiska czy promowania wolnego handlu. Innym przykładem mogą być działania związków zawodowych na rzecz poprawy warunków pracy i podwyżek płac.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Kontrowersje: Lobbing gospodarczy bywa kontrowersyjny, ponieważ może prowadzić do sytuacji, w których interesy dużych korporacji są stawiane ponad interesami społeczeństwa. Krytycy wskazują na ryzyko korupcji, braku przejrzystości i nierówności w dostępie do decydentów.

Lobbing społeczny: Dotyczy kwestii społecznych, takich jak prawa człowieka, edukacja, zdrowie czy sprawiedliwość społeczna. Organizacje pozarządowe, grupy obywatelskie i inne podmioty społeczne często angażują się w tego typu lobbing, aby promować zmiany korzystne dla społeczeństwa.

Lobbing społeczny to proces, w którym grupy społeczne, organizacje obywatelskie oraz organizacje pozarządowe starają się wpływać na decyzje polityczne i legislacyjne w celu osiągnięcia określonych celów społecznych. Oto kilka kluczowych aspektów lobbingu społecznego:

Cele: Głównym celem lobbingu społecznego jest promowanie zmian, które przyniosą korzyści

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

społeczeństwu. Może to obejmować działania na rzecz praw człowieka, poprawy warunków życia, edukacji, zdrowia publicznego czy ochrony środowiska.

Metody: Lobbing społeczny może przybierać różne formy, takie jak organizowanie kampanii społecznych, petycji, demonstracji, spotkań z decydentami, a także współpraca z mediami w celu zwiększenia świadomości społecznej na dany temat.

Przykłady: Przykładem lobbingu społecznego mogą być działania organizacji takich jak Amnesty International, które walczą o prawa człowieka, czy Greenpeace, które promują ochronę środowiska. Inne przykłady to kampanie na rzecz równości płci, praw osób niepełnosprawnych czy walki z ubóstwem.

Wpływ: Lobbing społeczny może prowadzić do znaczących zmian w polityce i prawodawstwie, które mają pozytywny wpływ na społeczeństwo. Przykładem może być wprowadzenie przepisów chroniących prawa pracowników, zakaz stosowania niebezpiecznych

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
NIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

substancji chemicznych czy poprawa dostępu do edukacji i opieki zdrowotnej.

Lobbing ekologiczny: Koncentruje się na ochronie środowiska i zrównoważonym rozwoju. Organizacje ekologiczne, takie jak Greenpeace czy WWF, podejmują działania mające na celu wpływanie na polityki i przepisy dotyczące ochrony środowiska.

Lobbing ekologiczny to działania podejmowane przez organizacje ekologiczne, grupy obywatelskie, a czasem także przedstawicieli przemysłu, mające na celu wpływanie na decyzje polityczne i legislacyjne dotyczące ochrony środowiska1. Oto kilka kluczowych aspektów lobbingu ekologicznego:

Cele: Głównym celem lobbingu ekologicznego jest promowanie polityk i przepisów, które chronią środowisko naturalne i wspierają zrównoważony rozwój. Może to obejmować działania na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych, ochrony bioróżnorodności,

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

promowania odnawialnych źródeł energii czy ograniczania zanieczyszczeń.

Metody: Organizacje ekologiczne stosują różne metody lobbingu, takie jak kampanie informacyjne, petycje, demonstracje, spotkania z decydentami, a także współpraca z mediami w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat problemów ekologicznych.

Przykłady: Przykładem lobbingu ekologicznego mogą być działania Greenpeace na rzecz ochrony oceanów, kampanie WWF dotyczące ochrony zagrożonych gatunków czy inicjatywy Friends of the Earth mające na celu promowanie zrównoważonego rolnictwa.

Wpływ: Lobbing ekologiczny może prowadzić do wprowadzenia ważnych zmian w polityce i prawodawstwie, które mają pozytywny wpływ na środowisko. Przykładem może być wprowadzenie przepisów ograniczających emisję plastiku, zakaz stosowania pestycydów szkodliwych dla pszczół czy promowanie energii odnawialnej.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Lobbing zawodowy i lobbing obywatelski różnią się głównie celami, metodami oraz podmiotami zaangażowanymi w te działania.

Lobbing zawodowy

Lobbing zawodowy jest prowadzony przez profesjonalnych lobbystów, którzy są wynajmowani przez firmy, organizacje branżowe, związki zawodowe lub inne podmioty w celu reprezentowania ich interesów przed organami władzy publicznej. Działania te są zazwyczaj dobrze zorganizowane i finansowane, a lobbyści korzystają z różnych technik, takich jak bezpośrednie spotkania z decydentami, przygotowywanie raportów i analiz, organizowanie kampanii medialnych oraz udział w konsultacjach publicznych.

Istnieje wiele przykładów lobbingu zawodowego na całym świecie. Oto kilka z nich:

Przemysł farmaceutyczny: Firmy farmaceutyczne często angażują profesjonalnych lobbystów, aby wpływać na

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

politykę zdrowotną i regulacje dotyczące leków. Na przykład, w Stanach Zjednoczonych, firmy takie jak Pfizer i Johnson & Johnson wydają miliony dolarów rocznie na lobbing w Kongresie, aby promować korzystne dla siebie przepisy.

Przemysł tytoniowy: Przemysł tytoniowy jest znany z intensywnego lobbingu, aby przeciwdziałać regulacjom ograniczającym sprzedaż i reklamę wyrobów tytoniowych. W przeszłości firmy takie jak Philip Morris prowadziły kampanie lobbingowe na całym świecie, aby wpływać na politykę zdrowotną.

Przemysł naftowy i gazowy: Firmy z sektora energetycznego, takie jak ExxonMobil i Chevron, również angażują się w lobbing zawodowy, aby wpływać na politykę energetyczną i środowiskową. Często starają się uzyskać korzystne warunki dla wydobycia surowców oraz przeciwdziałać regulacjom dotyczącym ochrony środowiska.

Technologia i internet: Giganci technologiczni, tacy jak Google, Facebook i Amazon, również prowadzą

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030
Uniwersytety Ludowe

intensywne działania lobbingowe. Celem tych działań jest wpływanie na regulacje dotyczące prywatności danych, konkurencji oraz opodatkowania.

Przemysł zbrojeniowy: Firmy produkujące broń i sprzęt wojskowy, takie jak Lockheed Martin i Boeing, angażują lobbystów, aby wpływać na decyzje dotyczące budżetu obronnego i zamówień wojskowych.

Lobbing obywatelski

Lobbing obywatelski, z kolei, jest prowadzony przez zwykłych obywateli, grupy społeczne, organizacje pozarządowe (NGO) oraz inne podmioty, które działają na rzecz interesu publicznego lub określonych wartości. Celem lobbingu obywatelskiego jest wpływanie na decyzje polityczne w sposób, który przynosi korzyści społeczeństwu jako całości, a nie tylko wybranym grupom interesu. Działania te mogą obejmować organizowanie petycji, demonstracji, kampanii informacyjnych oraz udział w procesach konsultacyjnych.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030
Uniwersytety Ludowe

Kluczowe różnice

Cel: Lobbing zawodowy koncentruje się na interesach konkretnych podmiotów, podczas gdy lobbing obywatelski dąży do realizacji celów społecznych i publicznych.

Podmioty: Lobbing zawodowy jest prowadzony przez profesjonalnych lobbystów, natomiast lobbing obywatelski przez obywateli i organizacje społeczne.

Metody: Lobbing zawodowy często korzysta z bardziej zaawansowanych i kosztownych metod, takich jak analizy i raporty, podczas gdy lobbing obywatelski opiera się na działaniach oddolnych, takich jak petycje i demonstracje.

Lobbing wykorzystuje różnorodne metody i techniki, aby wpływać na decyzje polityczne i legislacyjne. Oto niektóre z najczęściej stosowanych:

1. Lobbing bezpośredni

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Lobbing bezpośredni polega na bezpośrednim kontakcie z decydentami, takimi jak parlamentarzyści, urzędnicy rządowi czy regulatorzy. Techniki te obejmują:

Spotkania osobiste: Bezpośrednie rozmowy z decydentami, aby przedstawić swoje argumenty i propozycje.

Telefony i e-maile: Regularne komunikowanie się z decydentami w celu utrzymania relacji i przekazywania informacji.

Przygotowywanie raportów i analiz: Dostarczanie szczegółowych dokumentów, które wspierają stanowisko lobbysty.

2. Lobbing pośredni (oddolny)

Lobbing pośredni angażuje społeczeństwo w celu wywarcia presji na decydentów. Techniki te obejmują:

Kampanie pisania listów: Organizowanie akcji, w których obywatele wysyłają listy do decydentów w określonej sprawie.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Kampanie w mediach społecznościowych: Wykorzystanie platform takich jak Twitter, Facebook czy Instagram do mobilizowania wsparcia i zwiększania świadomości na temat danej kwestii.

Demonstracje i protesty: Organizowanie publicznych wydarzeń, aby zwrócić uwagę mediów i decydentów na określony problem.

3. Koalicje i sojusze

Tworzenie koalicji z innymi organizacjami lub grupami, które mają podobne cele, może zwiększyć siłę lobbingu. Wspólne działania mogą obejmować:

Wspólne kampanie: Organizowanie wspólnych wydarzeń, konferencji prasowych czy kampanii medialnych.

Wymiana informacji: Dzielenie się danymi, analizami i strategiami, aby lepiej argumentować swoje stanowisko.

4. Badania i analizy

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Przygotowywanie i prezentowanie badań oraz analiz, które wspierają argumenty lobbysty, jest kluczowe. Może to obejmować:

Raporty ekonomiczne: Analizy wpływu proponowanych regulacji na gospodarkę.
Badania społeczne: Ankiety i badania opinii publicznej, które pokazują poparcie społeczne dla danej kwestii.

5. Wykorzystanie mediów
Media odgrywają ważną rolę w lobbingu poprzez:

Artykuły prasowe i wywiady: Publikowanie artykułów i udzielanie wywiadów, aby przedstawić swoje stanowisko szerokiej publiczności.
Kampanie reklamowe: Wykorzystanie reklam w mediach tradycyjnych i cyfrowych do promowania swojego stanowiska.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
INIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

W Polsce działalność lobbingowa jest regulowana przez Ustawę z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa. Oto kluczowe elementy tych regulacji:

Zasady ogólne

Definicja lobbingu: Ustawa definiuje działalność lobbingową jako każde działanie prowadzone metodami prawnie dozwolonymi, zmierzające do wywarcia wpływu na organy władzy publicznej w procesie stanowienia prawa.

Zawodowa działalność lobbingowa: Jest to działalność prowadzona za wynagrodzeniem na rzecz osób trzecich, mająca na celu uwzględnienie ich interesów w procesie legislacyjnym.

Jawność i rejestracja

Rejestr lobbystów: Osoby i podmioty prowadzące zawodową działalność lobbingową muszą być wpisane do rejestru prowadzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Sprawozdania: Lobbystom zawodowym nakłada się obowiązek składania regularnych sprawozdań z prowadzonej działalności. Publikacja sprawozdań: Sprawozdania te są publikowane w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP), co zapewnia przejrzystość działań lobbystów.

Zawartość sprawozdań: Sprawozdania zawierają informacje o spotkaniach, tematach rozmów oraz podjętych działaniach lobbingowych.

Wykazy prac legislacyjnych

Wykaz prac legislacyjnych Rady Ministrów: Rada Ministrów prowadzi wykaz prac legislacyjnych, który obejmuje projekty ustaw, rozporządzeń oraz założeń projektów ustaw. Wykaz ten jest publicznie dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zasady dostępu do informacji

Dostęp do posiedzeń: Lobbystom zawodowym przysługuje prawo do uczestniczenia w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich, jednak muszą oni przestrzegać określonych zasad wstępu i zachowania.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Kontrola działalności lobbingowej

Kontrola i sankcje: Ustawa przewiduje mechanizmy kontroli działalności lobbingowej oraz sankcje za naruszenie przepisów, w tym kary finansowe i możliwość wykreślenia z rejestru.

Sankcje za działalność lobbingową w Polsce są określone w ustawie o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa. Oto najważniejsze z nich:

Kara pieniężna za brak wpisu do rejestru: Podmiot, który wykonuje czynności wchodzące w zakres zawodowej działalności lobbingowej bez wpisu do rejestru, podlega karze pieniężnej w wysokości od 3 000 zł do 50 000 zł.

Decyzja administracyjna: Karę nakłada minister właściwy do spraw administracji publicznej w drodze decyzji administracyjnej.

Uwzględnienie wpływu i charakteru działań: Przy ustalaniu wysokości kary uwzględnia się stopień wpływu

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

podmiotu na określone rozstrzygnięcie organu władzy publicznej oraz zakres i charakter podjętych czynności.
Możliwość wielokrotnego nakładania kary: Karę pieniężną można nakładać wielokrotnie, jeżeli czynności lobbingowe są kontynuowane bez wpisu do rejestru.
Termin uiszczenia kary: Karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja ministra stała się ostateczna.

Lobbing w instytucjach Unii Europejskiej (UE) jest szeroko rozpowszechnioną i uznaną praktyką, która odgrywa kluczową rolę w procesie kształtowania polityki i prawa. Oto kilka kluczowych aspektów dotyczących lobbingu w UE:

Rejestracja i przejrzystość: Lobbyści muszą się zarejestrować w unijnym rejestrze przejrzystości, który jest wspólną inicjatywą Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej. Rejestr ten zawiera informacje o lobbystach, ich klientach oraz obszarach działalności.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Dostęp do instytucji: Zarejestrowani lobbyści mają dostęp do instytucji UE, takich jak Parlament Europejski, Komisja Europejska i Rada UE. Mogą uczestniczyć w spotkaniach, konsultacjach publicznych i innych wydarzeniach, które mają wpływ na proces legislacyjny.

Różnorodność grup interesu: W Brukseli działa wiele różnych grup interesu, w tym organizacje pozarządowe, związki zawodowe, stowarzyszenia branżowe, firmy prywatne oraz przedstawiciele rządów krajowych. Każda z tych grup stara się wpływać na decyzje podejmowane przez instytucje UE.

Regulacje i etyka: Działalność lobbingowa w UE jest regulowana przez kodeksy etyczne i przepisy mające na celu zapewnienie przejrzystości i uczciwości. Lobbyści muszą przestrzegać określonych zasad, aby uniknąć konfliktu interesów i zapewnić, że ich działania są zgodne z prawem.

Wpływ na proces legislacyjny: Lobbyści odgrywają ważną rolę w procesie legislacyjnym, dostarczając informacji i ekspertyz, które mogą pomóc w kształtowaniu polityki i

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

prawa. Ich działania mogą obejmować przygotowywanie raportów, organizowanie spotkań z decydentami oraz udział w konsultacjach publicznych.

W Unii Europejskiej istnieją pewne ograniczenia dotyczące lobbingu, które mają na celu zapewnienie przejrzystości i uczciwości w procesie legislacyjnym. Oto niektóre z nich:

Rejestracja w rejestrze przejrzystości: Lobbyści muszą się zarejestrować w unijnym rejestrze przejrzystości, który zawiera informacje o ich działalności, klientach i obszarach zainteresowania.
Kodeks postępowania: Zarejestrowani lobbyści muszą przestrzegać kodeksu postępowania, który określa zasady etyczne i standardy, takie jak unikanie konfliktu interesów i zapewnienie przejrzystości działań.
Ograniczony dostęp do instytucji: Tylko zarejestrowani lobbyści mają dostęp do budynków Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej. Mogą uczestniczyć w

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

spotkaniach i konsultacjach publicznych, ale ich działania są monitorowane.

Raportowanie działalności: Lobbyści muszą regularnie składać sprawozdania z działalności lobbingowej, w tym informacje o spotkaniach z urzędnikami UE i tematach rozmów.

Sankcje za naruszenia: W przypadku naruszenia zasad kodeksu postępowania lub innych przepisów, lobbyści mogą zostać ukarani, na przykład poprzez zawieszenie lub usunięcie z rejestru przejrzystości.

Regulacje dotyczące lobbingu różnią się w USA, Kanadzie i Australii, ale wszystkie trzy kraje mają systemy mające na celu zapewnienie przejrzystości i etycznego postępowania w działalności lobbingowej.

USA

W Stanach Zjednoczonych lobbing jest regulowany przez Lobbying Disclosure Act z 1995 roku, który wymaga od lobbystów rejestracji i regularnego składania raportów

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
NIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

dotyczących ich działalności i wydatków. Dodatkowo, istnieje Foreign Agents Registration Act (FARA), który wymaga rejestracji osób działających na rzecz zagranicznych podmiotów.

W Stanach Zjednoczonych istnieje wiele wpływowych grup lobbingowych, w tym:

National Rifle Association (NRA): Skupia się na prawach do posiadania broni.
American Medical Association (AMA): Reprezentuje interesy lekarzy i pracowników służby zdrowia.
U.S. Chamber of Commerce: Reprezentuje interesy biznesu i przemysłu.

Kanada

Kanada posiada Lobbying Act, który wymaga od lobbystów rejestracji i składania raportów dotyczących ich kontaktów z urzędnikami publicznymi. Istnieje również Lobbyists' Code of Conduct, który określa standardy

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

etyczne dla lobbystów. Dodatkowo, obowiązuje pięcioletni zakaz zatrudnienia dla byłych urzędników publicznych, którzy chcą pracować jako lobbyści.

Kanadzie ważne grupy lobbingowe to:

Canadian Association of Petroleum Producers (CAPP): Reprezentuje przemysł naftowy i gazowy.
Canadian Medical Association (CMA): Reprezentuje lekarzy i pracowników służby zdrowia.
Canadian Bankers Association (CBA): Reprezentuje interesy banków i instytucji finansowych.

Australia

W Australii regulacje dotyczące lobbingu są mniej rygorystyczne niż w USA i Kanadzie. Istnieje Lobbying Code of Conduct oraz Register of Lobbyists, które wymagają rejestracji lobbystów i składania raportów. Jednakże, regulacje te są często krytykowane za brak skuteczności i przejrzystości.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

W Australii kluczowe grupy lobbingowe to:

Minerals Council of Australia (MCA): Reprezentuje przemysł wydobywczy.
Australian Medical Association (AMA): Reprezentuje lekarzy i pracowników służby zdrowia.
Business Council of Australia (BCA): Reprezentuje interesy dużych przedsiębiorstw.

Oto kilka przykładów dobrych praktyk w regulacji lobbingu, które mogą pomóc w zapewnieniu przejrzystości i etycznego postępowania:

1. Rejestracja lobbystów
USA, Kanada, Australia: Wymaganie od lobbystów rejestracji w oficjalnych rejestrach, takich jak Lobbying Disclosure Act w USA, Lobbying Act w Kanadzie i Register of Lobbyists w Australii. Rejestracja powinna zawierać

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

szczegółowe informacje o klientach, celach lobbingu i wydatkach.

2. Regularne raportowanie

USA, Kanada: Lobbystom nakazuje się regularne składanie raportów dotyczących ich działalności, kontaktów z urzędnikami publicznymi oraz wydatków. W USA raporty te są składane kwartalnie, a w Kanadzie co miesiąc.

3. Kodeksy etyczne

Kanada, Australia: Wprowadzenie kodeksów etycznych, takich jak Lobbyists' Code of Conduct w Kanadzie i Lobbying Code of Conduct w Australii, które określają standardy postępowania dla lobbystów, w tym zakaz korupcji i konfliktów interesów.

4. Zakazy zatrudnienia

Kanada: Wprowadzenie okresów karencji dla byłych urzędników publicznych, którzy chcą pracować jako

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

lobbyści. W Kanadzie obowiązuje pięcioletni zakaz zatrudnienia dla byłych urzędników publicznych.

5. Publiczny dostęp do informacji

USA, Kanada, Australia: Zapewnienie publicznego dostępu do rejestrów lobbystów i ich raportów, co umożliwia obywatelom monitorowanie działalności lobbingowej i jej wpływu na procesy decyzyjne.

6. Edukacja i szkolenia

Kanada: Organizowanie szkoleń i programów edukacyjnych dla lobbystów oraz urzędników publicznych na temat przepisów dotyczących lobbingu i etyki.

Kodeksy etyki lobbingowej są kluczowe dla zapewnienia, że działalność lobbingowa jest prowadzona w sposób przejrzysty i etyczny. Oto kilka przykładów kodeksów etyki lobbingowej z różnych krajów:

Kanada

Lobbyists’ Code of Conduct:

Uczciwość i integralność: Lobbyści muszą działać uczciwie i z poszanowaniem prawa.
Przejrzystość: Lobbyści muszą ujawniać swoje tożsamości oraz interesy, które reprezentują.
Unikanie konfliktów interesów: Lobbyści muszą unikać sytuacji, które mogą prowadzić do konfliktu interesów.

Australia
Lobbying Code of Conduct:

Rejestracja i raportowanie: Lobbyści muszą być zarejestrowani i regularnie składać raporty dotyczące swojej działalności.
Etyczne postępowanie: Lobbyści muszą działać zgodnie z najwyższymi standardami etycznymi, unikać korupcji i nieetycznych praktyk.
Przejrzystość: Lobbyści muszą ujawniać swoje tożsamości oraz interesy, które reprezentują.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

USA

Chociaż USA nie mają jednolitego kodeksu etyki lobbingowej, istnieją przepisy, które regulują działalność lobbingową, takie jak Lobbying Disclosure Act i Foreign Agents Registration Act (FARA). Wiele organizacji lobbingowych w USA przyjmuje własne kodeksy etyczne, które mogą obejmować:

Uczciwość i przejrzystość: Ujawnianie tożsamości i interesów reprezentowanych przez lobbystów.
Unikanie konfliktów interesów: Działanie w sposób, który unika konfliktów interesów.
Odpowiedzialność: Przestrzeganie przepisów prawa i standardów etycznych.

Kodeksy etyki lobbingowej mogą być skutecznym narzędziem w zapobieganiu nadużyciom, ale ich efektywność zależy od kilku czynników:

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

1. Przestrzeganie i egzekwowanie przepisów

Kodeksy etyki są skuteczne tylko wtedy, gdy są ściśle przestrzegane i egzekwowane. W krajach, gdzie istnieją silne mechanizmy nadzoru i sankcje za naruszenia, kodeksy etyki mogą znacząco ograniczyć nadużycia.

2. Przejrzystość i raportowanie

Regularne raportowanie i publiczny dostęp do informacji o działalności lobbingowej zwiększają przejrzystość i umożliwiają monitorowanie działań lobbystów. To z kolei może zniechęcać do nieetycznych praktyk.

3. Edukacja i świadomość

Szkolenia i programy edukacyjne dla lobbystów oraz urzędników publicznych na temat przepisów dotyczących lobbingu i etyki mogą pomóc w promowaniu uczciwych praktyk.

4. Kultura organizacyjna

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Organizacje lobbingowe, które promują wysokie standardy etyczne i mają silną kulturę organizacyjną, są mniej podatne na nadużycia. W takich organizacjach kodeksy etyki są częścią codziennej praktyki, a nie tylko formalnością.

5. Odpowiedzialność i sankcje

Wprowadzenie odpowiedzialności i sankcji za naruszenia kodeksów etyki jest kluczowe. Bez realnych konsekwencji za nieetyczne działania, kodeksy etyki mogą być nieskuteczne.

Przykłady skuteczności

Kanada: Wprowadzenie pięcioletniego zakazu zatrudnienia dla byłych urzędników publicznych, którzy chcą pracować jako lobbyści, jest przykładem skutecznej regulacji, która ogranicza potencjalne konflikty interesów.

USA: Regularne raportowanie i publiczny dostęp do informacji o działalności lobbingowej zwiększają

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030
Uniwersytety Ludowe

przejrzystość i umożliwiają monitorowanie działań lobbystów.

Wyzwania

Mimo tych mechanizmów, wciąż istnieją wyzwania związane z egzekwowaniem kodeksów etyki. Nadużycia mogą występować, jeśli mechanizmy nadzoru są słabe lub jeśli istnieją luki w przepisach.

Konflikt interesów w lobbingu odnosi się do sytuacji, w której działania lobbystów mogą prowadzić do sprzeczności między interesami prywatnymi a interesem publicznym. Lobbing polega na wywieraniu wpływu na decyzje władz publicznych przez grupy interesu, które dążą do realizacji swoich celów.

W praktyce, konflikt interesów może wystąpić, gdy lobbyści reprezentujący określone grupy społeczne lub biznesowe próbują przekonać decydentów do podjęcia decyzji korzystnych dla tych grup, ale potencjalnie szkodliwych dla ogółu społeczeństwa. Przykładem może

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

być sytuacja, w której lobbyści przemysłu tytoniowego starają się zablokować regulacje dotyczące zdrowia publicznego.

Oto kilka przykładów konfliktów interesów w lobbingu:

Przemysł farmaceutyczny: Firmy farmaceutyczne mogą lobbować za regulacjami, które ułatwiają wprowadzenie nowych leków na rynek, nawet jeśli te leki nie przeszły wystarczających badań klinicznych. Może to prowadzić do sytuacji, w której zdrowie publiczne jest zagrożone na rzecz zysków firm farmaceutycznych.

Przemysł tytoniowy: Lobbyści reprezentujący firmy tytoniowe często starają się wpływać na polityków, aby zablokować lub złagodzić regulacje dotyczące sprzedaży i reklamy wyrobów tytoniowych. Takie działania mogą być sprzeczne z interesem publicznym, który dąży do ochrony zdrowia obywateli.

Przemysł energetyczny: Firmy zajmujące się wydobyciem i przetwarzaniem paliw kopalnych mogą lobbować przeciwko regulacjom dotyczącym ochrony środowiska,

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

które mogłyby ograniczyć ich działalność. W rezultacie, interesy środowiskowe i zdrowotne społeczeństwa mogą być zagrożone przez interesy ekonomiczne tych firm.

Przemysł spożywczy: Firmy produkujące żywność o wysokiej zawartości cukru, soli i tłuszczów mogą lobbować przeciwko regulacjom dotyczącym etykietowania żywności i ograniczeń reklamowych. Może to prowadzić do sytuacji, w której konsumenci nie są w pełni świadomi wpływu tych produktów na zdrowie.

Transparentność i uczciwość w lobbingu są kluczowe dla zapewnienia, że procesy decyzyjne w polityce i administracji publicznej są przejrzyste i służą interesowi publicznemu. Oto kilka zasad i praktyk, które mogą pomóc w osiągnięciu tych celów:

1. **Rejestry lobbystów**: Wiele krajów wprowadziło obowiązek rejestracji lobbystów, co pozwala na śledzenie, kto wywiera wpływ na decydentów. Rejestry te często zawierają informacje o klientach lobbystów, tematach lobbingu oraz wydatkach na lobbing.

2. **Raportowanie działań lobbingowych**: Regularne raportowanie działań lobbingowych, w tym spotkań z urzędnikami publicznymi, może zwiększyć przejrzystość. Raporty te powinny być dostępne publicznie.
3. **Kodeksy etyczne**: Wprowadzenie i egzekwowanie kodeksów etycznych dla lobbystów może pomóc w zapewnieniu, że działają oni w sposób uczciwy i zgodny z prawem. Kodeksy te mogą obejmować zasady dotyczące konfliktów interesów, uczciwości w komunikacji oraz zakazu oferowania korzyści materialnych.
4. **Ograniczenia dotyczące darowizn i prezentów**: Wiele jurysdykcji wprowadza ograniczenia dotyczące darowizn i prezentów od lobbystów dla urzędników publicznych, aby zapobiec korupcji i wpływowi finansowemu na decyzje polityczne.
5. **Edukacja i szkolenia**: Szkolenia dla lobbystów i urzędników publicznych na temat etyki lobbingu i

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

konfliktów interesów mogą pomóc w promowaniu uczciwych praktyk.

6. **Publiczne konsultacje**: Włączenie społeczeństwa w procesy decyzyjne poprzez publiczne konsultacje może zwiększyć przejrzystość i zapewnić, że różne grupy interesu mają możliwość wyrażenia swoich opinii.

Transparentność w lobbingu napotyka na wiele wyzwań, które mogą utrudniać pełne ujawnienie działań lobbystów i ich wpływu na procesy decyzyjne. Oto kilka z tych wyzwań:

1. **Brak jednolitych regulacji**: W różnych krajach obowiązują różne przepisy dotyczące lobbingu, co może prowadzić do niejednolitości w raportowaniu i rejestracji działań lobbingowych. Brak spójnych standardów utrudnia porównywanie i monitorowanie działań lobbystów na poziomie międzynarodowym.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

2. **Ukryte formy lobbingu**: Niektóre formy lobbingu mogą być trudne do wykrycia, takie jak lobbing pośredni (np. poprzez organizacje pozarządowe lub think tanki) czy lobbing cyfrowy (np. kampanie w mediach społecznościowych). Te ukryte formy lobbingu mogą unikać regulacji i nadzoru.
3. **Niedostateczne zasoby na nadzór**: Organy odpowiedzialne za monitorowanie lobbingu często mają ograniczone zasoby, co utrudnia skuteczne egzekwowanie przepisów i kontrolowanie działań lobbystów.
4. **Brak sankcji**: W niektórych jurysdykcjach brakuje skutecznych sankcji za naruszenia przepisów dotyczących lobbingu, co może prowadzić do niskiego poziomu przestrzegania tych przepisów przez lobbystów.
5. **Konflikty interesów**: Urzędnicy publiczni mogą mieć trudności z identyfikacją i zarządzaniem konfliktami interesów, szczególnie gdy lobbing

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030
Uniwersytety Ludowe

jest prowadzony przez osoby z bliskimi powiązaniami z decydentami.

6. **Niska świadomość publiczna**: Brak świadomości społecznej na temat roli i wpływu lobbingu może prowadzić do mniejszego nacisku na przejrzystość i odpowiedzialność w tym obszarze.
7. **Kompleksowość informacji**: Informacje dotyczące działań lobbingowych mogą być skomplikowane i trudne do zrozumienia dla przeciętnego obywatela, co utrudnia monitorowanie i ocenę wpływu lobbystów na procesy decyzyjne.

NGO (organizacje pozarządowe) i grupy interesu odgrywają kluczową rolę w procesie lobbingu, wpływając na decyzje polityczne i legislacyjne. Oto analiza ich roli:

Rola NGO w lobbingu

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Rzecznictwo interesów publicznych: NGO często reprezentują interesy społeczne, ekologiczne, zdrowotne i edukacyjne. Przykładem mogą być organizacje ekologiczne, które lobbują za wprowadzeniem surowszych regulacji dotyczących ochrony środowiska.

Edukacja i świadomość: NGO prowadzą kampanie informacyjne, które mają na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat ważnych kwestii. Dzięki temu mogą mobilizować opinię publiczną i wywierać presję na decydentów.

Monitorowanie i raportowanie: NGO często monitorują działania rządów i korporacji, publikując raporty, które ujawniają nieprawidłowości i naciskają na wprowadzenie zmian.

Rola grup interesu w lobbingu

Reprezentowanie specyficznych interesów: Grupy interesu, takie jak związki zawodowe, organizacje branżowe czy stowarzyszenia przedsiębiorców, lobbują

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

na rzecz specyficznych interesów swoich członków. Mogą to być np. regulacje korzystne dla danej branży.

Budowanie relacji z decydentami: Grupy interesu często nawiązują bliskie relacje z politykami i urzędnikami, co pozwala im na skuteczniejsze wywieranie wpływu na procesy decyzyjne.

Finansowanie kampanii politycznych: Niektóre grupy interesu wspierają finansowo kampanie wyborcze polityków, co może zwiększać ich wpływ na decyzje legislacyjne.

Wyzwania i kontrowersje

Konflikty interesów: Zarówno NGO, jak i grupy interesu mogą napotykać na konflikty interesów, gdy ich działania są sprzeczne z interesem publicznym.

Transparentność: Brak przejrzystości w działaniach lobbingowych może prowadzić do korupcji i nadużyć.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Równowaga wpływów: Istnieje ryzyko, że grupy z większymi zasobami finansowymi będą miały większy wpływ na procesy decyzyjne niż mniejsze organizacje.

Oto kilka przykładów udanych kampanii lobbingowych prowadzonych przez organizacje pozarządowe (NGO):

1. **Greenpeace i ochrona Arktyki**: Greenpeace prowadził intensywną kampanię lobbingową na rzecz ochrony Arktyki przed wydobyciem ropy naftowej. Dzięki ich działaniom udało się zwrócić uwagę międzynarodowej społeczności na problem i wywrzeć presję na rządy oraz korporacje, aby wstrzymały swoje plany wydobywcze.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

2. **<u>Amnesty International i prawa człowieka</u>**: Amnesty International regularnie prowadzi kampanie lobbingowe na rzecz praw człowieka. Jednym z ich sukcesów było wpłynięcie na rządy wielu krajów, aby zrezygnowały z kary śmierci oraz poprawiły warunki w więzieniach.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
NIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

3. **WWF i ochrona przyrody**: WWF (World Wildlife Fund) prowadzi kampanie lobbingowe na rzecz ochrony zagrożonych gatunków i ich siedlisk. Dzięki ich działaniom udało się wprowadzić liczne regulacje prawne chroniące różnorodność biologiczną na całym świecie.

4. **Fundacja Batorego i przejrzystość finansowa**: W Polsce Fundacja Batorego prowadziła kampanię na rzecz większej przejrzystości finansowej w polityce. Ich działania przyczyniły się do

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

wprowadzenia przepisów zwiększających transparentność finansowania partii politycznych.

Współpraca między grupami interesu a decydentami jest kluczowym elementem skutecznego lobbingu. Oto kilka przykładów, jak różne grupy interesu mogą współpracować z decydentami:

1. **Koalicje i alianse**: Grupy interesu często tworzą koalicje, aby wzmocnić swoje głosy. Na przykład, organizacje ekologiczne mogą współpracować z lokalnymi społecznościami i naukowcami, aby wspólnie lobbować za ochroną środowiska.
2. **Konsultacje publiczne**: Decydenci często organizują konsultacje publiczne, aby zebrać opinie różnych grup interesu. NGO mogą brać w nich udział, przedstawiając swoje stanowiska i rekomendacje.
3. **Spotkania i warsztaty**: Regularne spotkania i warsztaty z udziałem decydentów i grup interesu pozwalają na wymianę informacji i budowanie zaufania. Przykładem mogą być spotkania

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

organizowane przez organizacje zdrowotne z przedstawicielami ministerstw zdrowia.

4. **Kampanie medialne**: Grupy interesu mogą prowadzić kampanie medialne, aby zwrócić uwagę decydentów na konkretne problemy. Dzięki temu mogą wywierać presję na polityków, aby podjęli odpowiednie działania.
5. **Badania i raporty**: Dostarczanie decydentom rzetelnych badań i raportów może pomóc w podejmowaniu świadomych decyzji. Organizacje pozarządowe często przygotowują takie materiały, aby wspierać swoje argumenty.

Jednym z przykładów udanego lobbingu jest kampania prowadzona przez Greenpeace na rzecz ochrony Arktyki.

Studium przypadku: Greenpeace i ochrona Arktyki

Kontekst: W 2012 roku Greenpeace rozpoczął kampanię mającą na celu ochronę Arktyki przed wydobyciem ropy naftowej. Organizacja obawiała się, że eksploatacja

zasobów naturalnych w tym regionie mogłaby prowadzić do katastrofalnych skutków ekologicznych.

Działania:

1. **Mobilizacja społeczności**: Greenpeace zorganizował globalną kampanię, angażując miliony ludzi na całym świecie. Wykorzystali media społecznościowe, petycje online oraz wydarzenia publiczne, aby zwiększyć świadomość problemu.
2. **Bezpośrednie akcje**: Aktywiści Greenpeace przeprowadzili szereg bezpośrednich akcji, takich jak protesty na platformach wiertniczych i blokady statków transportujących sprzęt do wydobycia ropy.
3. **Lobbing polityczny**: Organizacja prowadziła intensywne działania lobbingowe, spotykając się z politykami i przedstawicielami rządów, aby przekonać ich do wprowadzenia zakazu wydobycia ropy w Arktyce.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Rezultaty:

Kampania Greenpeace na rzecz ochrony Arktyki przyniosła kilka znaczących rezultatów:

1. **Zwiększona świadomość społeczna**: Kampania przyciągnęła globalną uwagę, zwiększając świadomość na temat zagrożeń związanych z wydobyciem ropy w Arktyce. Miliony ludzi na całym świecie dowiedziały się o problemie i wsparły działania Greenpeace.
2. **Presja na korporacje**: Dzięki intensywnym działaniom lobbingowym i bezpośrednim akcjom, Greenpeace wywarł presję na korporacje naftowe. W rezultacie, firmy takie jak Shell zrezygnowały z planów wydobycia ropy w Arktyce, co było dużym sukcesem kampanii.
3. **Zmiany polityczne i regulacyjne**: Kampania przyczyniła się do wprowadzenia nowych regulacji prawnych mających na celu ochronę Arktyki. Niektóre rządy wprowadziły moratoria na wydobycie ropy w regionie, co pomogło chronić unikalne ekosystemy Arktyki.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
NIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

4. **Ochrona ekosystemów**: Dzięki wstrzymaniu planów wydobycia ropy, unikalne ekosystemy Arktyki zostały lepiej chronione przed potencjalnymi katastrofami ekologicznymi, takimi jak wycieki ropy.
5. **Wzmocnienie ruchu ekologicznego**: Kampania wzmocniła globalny ruch ekologiczny, pokazując, że zorganizowane działania społeczne mogą prowadzić do realnych zmian. Stała się inspiracją dla innych organizacji i kampanii na rzecz ochrony środowiska.

Przykład nieudanej kampanii lobbingowej.

Studium przypadku: Nieudana kampania lobbingowa na rzecz legalizacji kasyn online w USA

Kontekst: W latach 2010-2015, kilka dużych firm zajmujących się hazardem online prowadziło intensywną kampanię lobbingową na rzecz legalizacji kasyn online w Stanach Zjednoczonych. Firmy te chciały, aby rząd federalny wprowadził przepisy umożliwiające legalne działanie kasyn online na terenie całego kraju.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Działania:

1. **Lobbing polityczny**: Firmy hazardowe zatrudniły profesjonalnych lobbystów, którzy mieli przekonywać kongresmenów i senatorów do poparcia legalizacji kasyn online.
2. **Kampanie medialne**: Przeprowadzono kampanie medialne mające na celu przekonanie opinii publicznej o korzyściach płynących z legalizacji hazardu online, takich jak zwiększenie wpływów podatkowych i stworzenie nowych miejsc pracy.
3. **Wsparcie finansowe**: Firmy hazardowe przekazały znaczne sumy na kampanie wyborcze polityków, którzy obiecywali poparcie dla legalizacji kasyn online.

Przyczyny niepowodzenia:

1. **Silna opozycja**: Kampania napotkała silną opozycję ze strony grup religijnych, organizacji antyhazardowych oraz niektórych polityków, którzy obawiali się negatywnych skutków

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
NIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

społecznych związanych z legalizacją hazardu online.

2. **Brak jednolitego przekazu**: Firmy hazardowe nie były w stanie stworzyć jednolitego przekazu, który przekonałby zarówno polityków, jak i opinię publiczną. Różne grupy interesu miały różne cele i priorytety, co osłabiło skuteczność kampanii.
3. **Problemy z transparentnością**: Kampania była krytykowana za brak transparentności, co podważyło zaufanie do firm hazardowych i ich intencji.

Rezultaty:

- **Brak zmian legislacyjnych**: Pomimo intensywnych działań lobbingowych, kampania nie doprowadziła do wprowadzenia przepisów legalizujących kasyna online na poziomie federalnym.
- **Negatywny wizerunek**: Firmy hazardowe zyskały negatywny wizerunek w oczach opinii publicznej,

co utrudniło im prowadzenie dalszych działań lobbingowych.

Wnioski:

- **Znaczenie jednolitego przekazu**: Skuteczna kampania lobbingowa wymaga spójnego i przekonującego przekazu, który jest wspierany przez wszystkie zaangażowane strony.
- **Transparentność**: Przejrzystość działań lobbingowych jest kluczowa dla budowania zaufania i wiarygodności.
- **Zrozumienie opozycji**: Ważne jest, aby zrozumieć i odpowiednio reagować na argumenty przeciwników, aby zwiększyć szanse na sukces kampanii.

Tworzenie skutecznej strategii lobbingowej wymaga kilku kluczowych kroków:

1. **Identyfikacja i mapowanie interesariuszy**: Zidentyfikuj osoby i grupy, które mogą wpłynąć na wynik kampanii lub które są nią

dotknięte. Zrozumienie ich motywacji, celów i obaw pozwala na stworzenie skrojonych na miarę komunikatów i strategii angażowania.

2. **Określenie celu działalności lobbingowej**: Jasno zdefiniuj, co chcesz osiągnąć. Może to być zmiana przepisów, uzyskanie wsparcia finansowego lub wpływ na decyzje polityczne.
3. **Formalne wymogi**: Upewnij się, że spełniasz wszystkie formalne wymogi, takie jak wpis do odpowiednich rejestrów, np. unijnego Rejestru służącego przejrzystości (Transparency Register).
4. **Komunikacja i przekaz**: Serce każdej kampanii lobbingowej to skuteczna komunikacja. Twórz jasne, przekonujące i dostosowane do odbiorców komunikaty.
5. **Elastyczność i taktyka**: Skuteczna strategia musi być elastyczna i gotowa na zmiany w odpowiedzi na nowe informacje i okoliczności.
6. **Koalicje i współpraca**: Wykorzystaj szanse, jakie daje współpraca z innymi podmiotami lobbującymi oraz z

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

decydentami i przedstawicielami w odpowiednich instytucjach.

Przygotowanie kampanii lobbingowej to złożony proces, który wymaga starannego planowania i realizacji. Oto kluczowe kroki, które mogą pomóc w stworzeniu skutecznej kampanii:

1. **Identyfikacja celów**: Jasno określ, co chcesz osiągnąć. Może to być zmiana przepisów, wprowadzenie nowej regulacji lub uzyskanie wsparcia dla konkretnej inicjatywy.
2. **Analiza środowiska**: Przeprowadź dogłębną analizę politycznego i gospodarczego kontekstu, w którym będziesz działać. Zidentyfikuj kluczowych graczy, ich interesy oraz potencjalnych sojuszników i przeciwników.
3. **Mapowanie interesariuszy**: Zidentyfikuj osoby i grupy, które mogą wpłynąć na wynik kampanii lub które są nią dotknięte. Zrozumienie ich motywacji,

celów i obaw pozwala na stworzenie skrojonych na miarę komunikatów i strategii angażowania.

4. **Tworzenie strategii komunikacji**: Opracuj jasne, przekonujące i dostosowane do odbiorców komunikaty. Wybierz odpowiednie kanały komunikacji, takie jak media tradycyjne, media społecznościowe, spotkania bezpośrednie czy inne formy kontaktu.
5. **Elastyczność i adaptacja**: Przygotuj się na zmiany i bądź gotowy dostosować swoją strategię w odpowiedzi na nowe informacje i okoliczności. Planowanie scenariuszy „co jeśli” może pomóc w zachowaniu inicjatywy.
6. **Realizacja i monitorowanie**: Aktywnie buduj relacje z decydentami, angażuj media i społeczności, organizuj spotkania i eventy. Monitoruj postępy kampanii i dostosowuj działania w oparciu o feedback i rozwój sytuacji.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
NIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Symulacje spotkania lobbingowego mogą być bardzo pomocne w przygotowaniu się do rzeczywistych rozmów z decydentami. Oto przykładowy scenariusz, który możesz wykorzystać do ćwiczeń:

Scenariusz Spotkania Lobbingowego

Cel spotkania: Przekonanie decydenta do poparcia nowej regulacji dotyczącej ochrony środowiska.

Uczestnicy:

- Ty (lobbysta)
- Decydent (np. poseł, urzędnik)
- Asystent decydenta

Przebieg spotkania:

1. **Wprowadzenie**:
    - Przywitanie i krótkie przedstawienie się.
    - Wyjaśnienie celu spotkania.

    Ty: “Dzień dobry, nazywam się [Twoje Imię] i reprezentuję [Twoja Organizacja]. Dziękuję za

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

poświęcenie czasu na spotkanie. Chciałbym porozmawiać o nowej regulacji dotyczącej ochrony środowiska, która naszym zdaniem przyniesie wiele korzyści."

2. **Prezentacja problemu**:
    - Przedstawienie aktualnej sytuacji i problemów związanych z brakiem regulacji.
    - Podkreślenie, dlaczego jest to ważne dla społeczności i środowiska.

    Ty: "Obecnie brak odpowiednich regulacji prowadzi do [opis problemu]. To ma negatywny wpływ na [społeczność, środowisko, gospodarkę]."

3. **Propozycja rozwiązania**:
    - Przedstawienie proponowanej regulacji i jej korzyści.
    - Podkreślenie, jak regulacja rozwiąże przedstawione problemy.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030
Uniwersytety Ludowe

Ty: “Proponujemy wprowadzenie regulacji, która [opis regulacji]. Dzięki temu możemy [opis korzyści].”

4. **Argumenty wspierające**:
    - Przedstawienie danych, badań i przykładów z innych krajów/regionów.
    - Podkreślenie poparcia społecznego i korzyści ekonomicznych.

    Ty: “Badania pokazują, że wprowadzenie takiej regulacji w [inne miejsce] przyniosło [konkretne korzyści]. Dodatkowo, nasze badania wskazują na szerokie poparcie społeczne dla tego rozwiązania.”
5. **Odpowiedzi na pytania i wątpliwości**:
    - Przygotowanie się na pytania i obawy decydenta.
    - Odpowiadanie na nie w sposób rzeczowy i przekonujący.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Decydent: “Jakie będą koszty wdrożenia tej regulacji?” **Ty**: “Koszty wdrożenia są stosunkowo niskie w porównaniu do długoterminowych korzyści, takich jak [opis korzyści].”

6. **Podsumowanie i zakończenie**:
    - Podsumowanie kluczowych punktów spotkania.
    - Wyrażenie gotowości do dalszej współpracy i udzielenia dodatkowych informacji.

    Ty: “Podsumowując, wierzymy, że wprowadzenie tej regulacji przyniesie znaczące korzyści dla [społeczność, środowisko]. Jesteśmy gotowi dostarczyć dodatkowe informacje i współpracować w celu jej wdrożenia. Dziękuję za poświęcony czas.”

Przyszłość lobbingu będzie kształtowana przez kilka kluczowych trendów i zmian:

1. **Digitalizacja i nowe technologie**: Wykorzystanie narzędzi cyfrowych i analityki danych staje się coraz

bardziej powszechne w lobbingu. Technologie te umożliwiają bardziej precyzyjne targetowanie interesariuszy i efektywniejsze monitorowanie działań legislacyjnych.

2. **Przejrzystość i regulacje**: W wielu krajach, w tym w Polsce, rośnie nacisk na większą przejrzystość działań lobbingowych. Wprowadzenie bardziej rygorystycznych regulacji może pomóc w eliminacji negatywnych skojarzeń z korupcją i kolesiostwem.
3. **Zrównoważony rozwój i odpowiedzialność społeczna**: Coraz większe znaczenie mają kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem i odpowiedzialnością społeczną. Firmy i organizacje lobbujące będą musiały uwzględniać te aspekty w swoich strategiach, aby zyskać poparcie społeczne i polityczne.
4. **Współpraca międzynarodowa**: Globalizacja i współpraca międzynarodowa będą odgrywać coraz większą rolę. Lobbing na poziomie międzynarodowym, zwłaszcza w kontekście Unii

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Europejskiej, będzie wymagał większej koordynacji i zrozumienia różnorodnych regulacji i kultur.

5. **Etyka i profesjonalizm**: Wzrost znaczenia etyki i profesjonalizmu w lobbingu będzie kluczowy. Organizacje będą musiały inwestować w szkolenia i rozwój kompetencji swoich lobbystów, aby działać zgodnie z najwyższymi standardami etycznymi.

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Test ABCD z zagadnień związanych z lobbingiem

Czym jest lobbing?

a) Proces zdobywania wsparcia politycznego

b) Proces pozyskiwania funduszy na kampanie wyborcze

c) Proces wpływania na decyzje polityczne i ustawodawcze

d) Proces zarządzania kampaniami reklamowymi

Który z poniższych sektorów jest najczęściej zaangażowany w lobbing?

a) Edukacja

b) Przemysł farmaceutyczny

c) Rolnictwo

d) Sztuka

Które z poniższych działań NIE jest uznawane za lobbing?

a) Spotkania z politykami

b) Pisanie petycji

c) Organizowanie protestów

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

d) Przekazywanie darowizn na kampanie wyborcze

Która z poniższych instytucji nadzoruje działalność lobbingową w Stanach Zjednoczonych?

a) Federal Bureau of Investigation

b) The United States Senate

c) The Federal Election Commission

d) The Office of Management and Budget

Co to jest "grupa interesu"?

a) Grupa osób lobujących na rzecz korporacji

b) Grupa osób działających na rzecz społeczeństwa obywatelskiego

c) Grupa osób o wspólnych interesach, dążąca do wpływania na politykę

d) Grupa ekspertów analizująca decyzje rządu

Który z poniższych krajów ma najbardziej restrykcyjne przepisy dotyczące lobbingu?

a) Stany Zjednoczone

b) Kanada

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

c) Wielka Brytania

d) Francja

Które z poniższych jest przykładem lobbingu bezpośredniego?

a) Kampanie medialne

b) Bezpośrednie spotkania z decydentami

c) Wysyłanie listów otwartych

d) Organizowanie konferencji prasowych

Które z poniższych stwierdzeń najlepiej opisuje "lobbing grasrootowy"?

a) Lobbing prowadzony przez profesjonalnych lobbystów

b) Lobbing inicjowany przez zwykłych obywateli

c) Lobbing prowadzony w mediach społecznościowych

d) Lobbing na poziomie lokalnym

Który z poniższych terminów oznacza legalne działania mające na celu wpływanie na decyzje rządu?

a) Korupcja

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

b) Nepotyzm

c) Lobbing

d) Protekcjonizm

Jakie jest główne narzędzie używane przez lobbystów do wpływania na polityków?

a) Wybory

b) Pieniądze

c) Informacje

d) Media

Jaka jest różnica między lobbingiem a korupcją?

a) Korupcja jest legalna, a lobbing nie

b) Lobbing jest legalny, a korupcja nie

c) Lobbing dotyczy tylko sektora publicznego, korupcja sektora prywatnego

d) Lobbing jest jawny, a korupcja tajna

Co oznacza termin "lobbying disclosure"?

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

a) Obowiązek ujawnienia wszystkich darowizn politycznych

b) Obowiązek ujawnienia działań lobbingowych

c) Obowiązek ujawnienia wszystkich spotkań z wyborcami

d) Obowiązek ujawnienia wszystkich kampanii reklamowych

Który z poniższych jest przykładem lobbingu pośredniego?

a) Bezpośrednie spotkania z decydentami

b) Pisanie artykułów w prasie

c) Wysyłanie petycji do rządu

d) Wspieranie kandydatów politycznych

Które z poniższych grup interesu często lobbuje na rzecz ochrony środowiska?

a) Przemysł naftowy

b) Organizacje ekologiczne

c) Firmy farmaceutyczne

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

d) Sektor budowlany

Co oznacza termin "revolving door" w kontekście lobbingu?

a) Przenoszenie się pracowników między sektorem publicznym a prywatnym

b) Rotacja polityków w parlamencie

c) Zmiany w przepisach dotyczących lobbingu

d) Krótkoterminowe kampanie lobbingowe

Jakie są główne korzyści płynące z lobbingu?

a) Zwiększenie wpływu korporacji na rząd

b) Lepsza reprezentacja interesów różnych grup społecznych

c) Zwiększenie liczby darowizn politycznych

d) Zmniejszenie regulacji rządowych

Które z poniższych działań może być uznane za nieetyczne w lobbingu?

a) Przekazywanie fałszywych informacji decydentom

b) Organizowanie spotkań z politykami

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

c) Wspieranie kampanii edukacyjnych

d) Pisanie petycji

Jakie są główne cele lobbingu?

a) Przejęcie kontroli nad rządem

b) Wpływanie na procesy legislacyjne i decyzyjne

c) Organizowanie kampanii wyborczych

d) Zwiększenie liczby wyborców

Która z poniższych organizacji jest znana z prowadzenia lobbingu na rzecz praw obywatelskich?

a) Amnesty International

b) ExxonMobil

c) Monsanto

d) Google

Co oznacza termin "astroturfing" w kontekście lobbingu?

a) Fałszywe kampanie grasrootowe

b) Legalne kampanie lobbingowe

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

c) Bezpośrednie spotkania z decydentami

d) Organizowanie protestów

Który z poniższych zawodów jest często związany z lobbingiem?

a) Dziennikarz

b) Adwokat

c) Lekarz

d) Nauczyciel

Jakie są główne wady lobbingu?

a) Zwiększenie wpływu obywateli na rząd

b) Możliwość korupcji i nieetycznych działań

c) Zwiększenie transparentności w rządzie

d) Poprawa procesów legislacyjnych

Która z poniższych grup interesu lobbuje na rzecz ochrony zdrowia publicznego?

a) Przemysł tytoniowy

b) Organizacje zdrowotne

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

c) Przemysł alkoholowy

d) Firmy technologiczne

Który z poniższych terminów oznacza ujawnienie wszystkich działań lobbingowych przez lobbystów?

a) Transparency International

b) Lobbying Disclosure

c) Open Government

d) Freedom of Information

Jakie są główne różnice między lobbingiem a działalnością obywatelską?

a) Lobbing jest finansowany przez korporacje, a działalność obywatelska przez rząd

b) Lobbing jest formalny, a działalność obywatelska nieformalna

c) Lobbing dotyczy tylko polityków, a działalność obywatelska wszystkich obywateli

d) Lobbing ma na celu wpływanie na polityków, a działalność obywatelska na społeczeństwo

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Jakie są główne cele lobbingu w kontekście legislacyjnym?

a) Zwiększenie liczby posłów

b) Wpływanie na kształtowanie prawa

c) Organizowanie kampanii wyborczych

d) Zwiększenie budżetu rządowego

Która z poniższych metod lobbingu polega na wpływaniu na opinię publiczną poprzez media?

a) Lobbing bezpośredni

b) Lobbing pośredni

c) Lobbing grasrootowy

d) Astroturfing

Który z poniższych sektorów często lobbuje na rzecz deregulacji?

a) Sektor technologiczny

b) Sektor edukacyjny

c) Sektor non-profit

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

d) Sektor publiczny

Jakie są główne cechy skutecznego lobbysty?

a) Uczciwość i transparentność

b) Manipulacja i wpływy

c) Anonimowość i tajność

d) Zdolności aktorskie

Która z poniższych organizacji jest znana z lobbingu na rzecz praw pracowników?

a) Greenpeace

b) United Nations

c) International Labour Organization

d) World Health Organization

Co to jest "regulamin lobbingu"?

a) Zestaw przepisów regulujących działalność lobbystów

b) Zbiór zasad dotyczących finansowania kampanii wyborczych

c) Przepisy dotyczące organizowania protestów

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
NIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

d) Zasady dotyczące publikacji raportów

Jakie są główne cele lobbingu w sektorze edukacyjnym?

a) Zwiększenie liczby uczniów

b) Zmniejszenie budżetu szkół

c) Poprawa jakości edukacji i warunków pracy nauczycieli

d) Wprowadzenie nowych przedmiotów do programu nauczania

Która z poniższych grup interesu często lobbuje na rzecz przemysłu zbrojeniowego?

a) Organizacje pokojowe

b) Firmy zbrojeniowe

c) Organizacje charytatywne

d) Instytuty badawcze

Który z poniższych terminów oznacza jawność i dostępność informacji dotyczących lobbingu?

a) Freedom of Speech

b) Transparency

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
INIW Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

c) Confidentiality

d) Privacy

Jakie są główne strategie stosowane przez lobbystów?

a) Kampanie reklamowe i medialne

b) Bezpośrednie spotkania z politykami

c) Organizowanie protestów i demonstracji

d) Wszystkie powyższe

Który z poniższych sektorów jest najmniej zaangażowany w lobbing?

a) Przemysł farmaceutyczny

b) Przemysł naftowy

c) Sektor non-profit

d) Sektor finansowy

Jakie są główne cele lobbingu w sektorze zdrowia?

a) Zwiększenie liczby pacjentów

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

b) Zmniejszenie kosztów leczenia

c) Poprawa jakości opieki zdrowotnej i warunków pracy personelu medycznego

d) Zwiększenie liczby szpitali

Który z poniższych terminów oznacza działalność lobbingową prowadzoną przez byłych polityków?

a) Grassroots lobbying

b) Professional lobbying

c) Revolving door lobbying

d) Media lobbying

Jakie są główne korzyści płynące z regulacji lobbingu?

a) Zwiększenie tajności działań lobbingowych

b) Poprawa transparentności i odpowiedzialności

c) Zwiększenie wpływów korporacji

d) Zmniejszenie liczby lobbystów

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

Która z poniższych organizacji jest znana z lobbingu na rzecz ochrony praw konsumentów?

a) Consumer Reports

b) World Wildlife Fund

c) International Monetary Fund

d) World Trade Organization

Co oznacza termin "grassroots lobbying"?

a) Lobbing prowadzony przez korporacje

b) Lobbing inicjowany przez obywateli

c) Lobbing prowadzony przez profesjonalnych lobbystów

d) Lobbing na poziomie międzynarodowym

Jakie są główne różnice między lobbingiem a adwokaturą?

a) Lobbing dotyczy wpływania na decyzje polityczne, adwokatura dotyczy reprezentowania klientów w sądzie

b) Lobbing jest legalny, adwokatura nie

c) Lobbing jest tajny, adwokatura jawna

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

d) Lobbing dotyczy tylko sektora prywatnego, adwokatura sektora publicznego

Która z poniższych grup interesu lobbuje na rzecz praw człowieka?

a) Human Rights Watch

b) Microsoft

c) Ford Motor Company

d) Coca-Cola

Co oznacza termin "lobbying expenditure"?

a) Koszty kampanii wyborczych

b) Koszty związane z działalnością lobbingową

c) Koszty reklam w mediach

d) Koszty organizowania protestów

Jakie są główne strategie lobbingowe stosowane przez organizacje non-profit?

a) Bezpośrednie spotkania z politykami

b) Organizowanie kampanii edukacyjnych

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

c) Pisanie petycji i listów otwartych

d) Wszystkie powyższe

Który z poniższych terminów oznacza lobbing prowadzony na poziomie lokalnym?

a) National lobbying

b) Regional lobbying

c) Local lobbying

d) International lobbying

Jakie są główne cele lobbingu w sektorze energetycznym?

a) Zwiększenie liczby elektrowni

b) Zmniejszenie regulacji i podatków

c) Poprawa warunków pracy pracowników energetycznych

d) Wprowadzenie nowych technologii

Który z poniższych sektorów często lobbuje na rzecz ochrony własności intelektualnej?

a) Sektor rolniczy

b) Sektor technologiczny

c) Sektor non-profit

d) Sektor budowlany

Co oznacza termin "lobbying transparency"?

a) Tajność działań lobbingowych

b) Jawność i dostępność informacji dotyczących lobbingu

c) Ograniczenie działań lobbingowych

d) Współpraca z mediami

Jakie są główne wady regulacji lobbingu?

a) Zwiększenie liczby lobbystów

b) Zmniejszenie transparentności

c) Ograniczenie wpływu obywateli na politykę

d) Zwiększenie biurokracji i kosztów

Pytania otwarte:

1. Jak definiujesz lobbing i jakie są jego główne cele?

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

2. W jaki sposób lobbing wpływa na procesy legislacyjne w Twoim kraju?
3. Jakie są różnice między lobbingiem bezpośrednim a pośrednim?
4. Jakie korzyści i zagrożenia niesie ze sobą lobbing dla demokracji?
5. W jaki sposób grupy interesu mogą wpływać na decyzje polityczne?
6. Jakie są najczęstsze strategie stosowane przez lobbystów, aby wpływać na polityków?
7. Jakie przepisy regulują działalność lobbingową w Twoim kraju?
8. Jakie jest Twoje zdanie na temat etyki w lobbingu?
9. Jakie są najbardziej znane przypadki lobbingu, które wpłynęły na istotne decyzje polityczne?
10. W jaki sposób lobbing może przyczynić się do rozwoju społecznego?
11. Jakie są różnice między lobbingiem a korupcją?
12. Jakie są główne wyzwania związane z regulacją lobbingu?

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030
Uniwersytety Ludowe

13. Jakie role odgrywają media w kontekście lobbingu?
14. W jaki sposób organizacje pozarządowe mogą korzystać z lobbingu w swojej działalności?
15. Jakie są konsekwencje braku transparentności w działalności lobbingowej?
16. Jakie sektory gospodarki najczęściej angażują się w lobbing i dlaczego?
17. Jakie znaczenie mają rejestry lobbystów i jak mogą one wpływać na transparentność?
18. W jaki sposób lobbing może wpływać na polityki ochrony środowiska?
19. Jakie są Twoje przemyślenia na temat lobbingu w sektorze farmaceutycznym?
20. Jakie działania mogą być podjęte, aby zwiększyć przejrzystość i odpowiedzialność w lobbingu?

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO
Narodowy Instytut Wolności
Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030
Uniwersytety Ludowe

KOMITET DO SPRAW POŻYTKU PUBLICZNEGO

Narodowy Instytut Wolności

Sfinansowano ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020–2030

Uniwersytety Ludowe